

Notat

Dato: 09-05-2023
Reference: Lars Tiede Barsballe
Journalnr.: 23/3044

Sygedagpengeanalyse

Denne analyse er blevet til på anmodning af arbejdsmarkedsudvalget på forslag af forvaltningen efter merforbrug på sygedagpenge i forhold til det oprindelige budget.

1.0 Indledning

Den første del af analysen gennemgår udviklingen i antallet af fuldtidspersoner, som modtager sygedagpenge og deltagere i jobafklaringsforløb i Norddjurs Kommune og sammenligner udviklingen med sammenlignelige kommuner¹ samt hele landet.

Med udgangspunkt i gennemgangen gennemgås sygedagpengeudbetalingerne for 2021 og 2022 for at vurdere, hvilke områder der får udbetalt den største andel og står for den største stigning fra 2021 til 2022.

Samtidig gennemgås udviklingen i Beskæftigelsesministerens benchmark på sygedagpengeområdet for at klargøre rammevilkårene for at lave en beskæftigelsesrettet indsats for sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb i Norddjurs Kommune. Derudover vises, hvordan Norddjurs Kommune har klaret sig på sygedagpengeområdet i Beskæftigelsesministerens benchmark.

Den anden del af analysen fokuserer på de indsatser og projekter, som Favrskov, Skanderborg og Sønderborg Kommune har iværksat for at reducere udgifterne til sygedagpenge samt reducere sygefraværet blandt kommunalt ansatte.

Derfor foretages en beregning, som viser hvor mange årsværk Norddjurs Kommune kunne frigøre, hvis Norddjurs Kommunes sygefravær var på niveau med gennemsnittet for alle jyske kommuner under et eller Favrskov Kommune. Derudover sammenlignes med sygefraværet i Skive Kommune, da Skive har det laveste sygefravær blandt de jyske kommuner i 2022.

Analysens konklusioner skal ses i sammenhæng anbefalingerne fra §17.4 udvalget om fastholdelse og rekruttering, som behandles på Kommunalbestyrelsens møde i juni 2023.

¹ Sammenlignelige kommuner er: Esbjerg, Fredericia, Guldborgsund, Kalundborg, Ishøj, Nyborg, Samsø, Randers, Odsherred, Skive, Slagelse, Thisted, Tønder, Vesthimmerland, Vordingborg

1.1 Konklusioner

Overordnet konkluderer analysen at der er et potentiale for at reducere udgifterne til sygedagpenge samt sygefraværet blandt de ansatte i Norddjurs Kommune. Dette vil dog kræve en investering i en tidlig indsats rettet mod private virksomheder og offentlige institutioner, som blandt andet vil omfatte yderligere fastholdelseskonsulenter, uddannelse af ledere, så de bedre er i stand til at håndtere sygefraværet og afholde sygefraværssamtaler, samt en fælles metode for opfølgning og handling på sygefraværet i Norddjurs Kommunes samlede organisation samt i de udgiftsførende virksomheder. Uden denne ændring i tilgangen må det antages, at sygefraværet og udgifterne til sygedagpenge vil forsætte med at ligge på det nuværende niveau og at merforbrug alene kan undgås ved at anlægge et højere niveau på budgettet,

Der kan også investeres i en indsats for sygemeldte A-dagpengemodtagere. Dette vil på kort sigt ikke medføre reducerede udgifter til offentlig forsørgelse, da den forsikrede ledige vil modtage A-dagpenge ved raskmeldingen, men det vil give jobcenteret øgede muligheder for at hjælpe den raskmeldte ud i anden beskæftigelse.

1. Andelen af arbejdsstyrken som modtog sygedagpenge i Norddjurs Kommune har i perioden 2018-2021 været på niveau med eller under niveauet for sammenlignelige kommuner. I 2022 har Norddjurs Kommune har en højere andel og derfor fokuserer analysen på udviklingen fra 2021 til 2022
2. Andelen af arbejdsstyrken, som deltog i et jobafklaringsforløb, har i perioden 2018-2022 været på niveau med eller under niveauet for sammenlignelige kommuner. Derfor fokuserer analysen ikke på denne forsørgelsestype, da udviklingen i Norddjurs Kommune svarer til udviklingen i sammenlignelige kommuner samt hele landet.
3. En gennemgang af sygedagpengeudbetalingerne viser, at de forholdsmæssigt største udbetalinger sker til Norddjurs Kommune samt sygemeldte A-dagpengemodtagere. Det er derfor relevant at have et øget fokus på sygefraværsindsatsen for ansatte i Norddjurs Kommune, specielt ansatte på ældre- og socialområdet. Samtidig er det relevant at øge samarbejdet med A-kasserne ift. at afklare sygemeldte lediges arbejdsmarkedsperspektiv.
4. VIVEs beregninger viser, at Norddjurs Kommune har landets dårligste rammevilkår for at lave en beskæftigelsesrettet indsats på sygedagpengeområdet. Sygedagpengeområdet defineres som både sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb. På trods af dette, har Norddjurs Kommune i årene 2020-2022 været placeret som hhv. nummer 2, 3 og 6 på Beskæftigelsesministerens benchmark på sygedagpengeområdet. Så på trods af stigningen i antallet af sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb, burde Norddjurs Kommune ifølge benchmarklisten have haft mellem 50-80 fuldtidspersoner mere som modtog disse forsørgelsestyper. Dette svarer til mellem 5,350-8,560 mio. kr. med de nuværende enhedsomkostninger.

5. En gennemgang af budgetter og regnskaber på udgifter til sygedagpenge viser, at Norddjurs Kommune har budgetteret for lavt ved budgetlægningen i 2022. Selvom budgettet er øget fra 2022 til 2023, viser det forventede regnskab for 2023 på sygedagpengeområdet, at Norddjurs Kommune stadig har budgetteret for lavt. Analysen viser også, at dette sandsynligvis også er tilfældet for sammenlignelige kommuner samt hele landet. Dette tages med ind i processen omkring budget 2024-2027.

6. Favrskov Kommune havde i 2023 et gennemsnitlig fravær på 14,7 dage pr. fuldtidsbeskæftiget. Norddjurs Kommune havde et gennemsnitlig fravær på 16,5 dage pr. fuldtidsansat. Landsgennemsnittet var 15,9 fraværdsdage pr. fuldtidsansat, mens gennemsnittet for alle jyske kommuner var 15,0 fraværdsdage². Baseret på antallet af fuldtidsansatte i Norddjurs Kommune i 2022, ville det reducere antallet af sygedagpenge svarende til 5,6 fuldtidsansatte, hvis sygefraværet i Norddjurs Kommune reduceres til landsgennemsnittet. Reduceres sygefraværet i Norddjurs Kommune til gennemsnittet for Favrskov, ville det reducere antallet af sygedage svarende til 28,0 fuldtidsansatte.

7. Favrskov har udviklet en model, hvor arbejdsgiveren deltager i første sygefraværssamtale, hvis dette giver mening. Et forskningsprojekt som testede modellen i flere af landets kommuner viste, at modellen havde en positiv effekt på de sygemeldtes tilbagevenden til arbejdsmarkedet, men at dette afhang af, i hvor høj grad kommunerne havde implementeret de enkelte elementer i modellen.

8. Skanderborg Kommune har i 2021-2022 gennemført et projekt for at reducere sygefraværet på ældre- og handicapområdet. Opfølgningen på projektet indeholder ikke nogen konklusion, hvorvidt projektet har reduceret sygefraværet i projektperioden, men projektet påpeger vigtigheden af at arbejde systematisk med sygefraværet gennem hele organisationen.

9. Sønderborg Kommune har siden september 2021 haft et rejsehold, hvis formål det er at forhindre at drypvis og hyppigt sygefravær bliver til en langtidssygemelding. Der foreligger en midtvejsevaluering af projektet, som viser at rejseholdets indsats er blevet taget godt imod. Der foretages først en beregning af de økonomiske gevinster i den endelige evalueringsrapport over rejseholdets arbejde. Denne evalueringsrapport er endnu ikke offentliggjort.

² [Markant stigning i sygefraværet på tværs af landets kommuner - NB Økonomi \(nb-okonomi.dk\)](https://nb-okonomi.dk)

2.0 Udviklingen i andel af arbejdsstyrken som modtager sygedagpenge og deltager i jobafklaringsforløb

I dette afsnit gennemgås udviklingen i andelen af arbejdsstyrken som modtager sygedagpenge eller deltager i et jobafklaringsforløb. Dette gøres ved at sammenligne udviklingen i Norddjurs Kommune med sammenlignelige kommuner, samt resten af landet.

Dermed vil det være muligt at vurdere, hvilken periode sygedagpengeanalysen skal koncentrere sig om, for derefter at kunne analysere udgiftsniveauet på sygedagpengeudgifterne.

Overordnet set viser gennemgangen af udviklingen, at i perioden 2015-2019 oplevede Norddjurs Kommune en faldende andel af arbejdsstyrken, som modtog sygedagpenge. Denne udvikling blev dog brudt med udbredelsen af coronasmitte, som betød begrænsninger i den aktive beskæftigelsesindsats samt medførte at sygedagpengemodtagere ikke længere kunne overgå til jobklaringsforløb. I 2020 og 2021 fulgte Norddjurs Kommune udviklingen blandt de sammenlignelige kommuner. I 2022 oplevede Norddjurs Kommune dog en stigende andel af arbejdsstyrken som modtog sygedagpenge, mens sammenlignelige kommuner fastholdt niveauet fra 2021. Dermed er det relevant at fokusere på mulige årsager til, at Norddjurs Kommune ikke fulgte udviklingen i sammenlignelige kommuner.

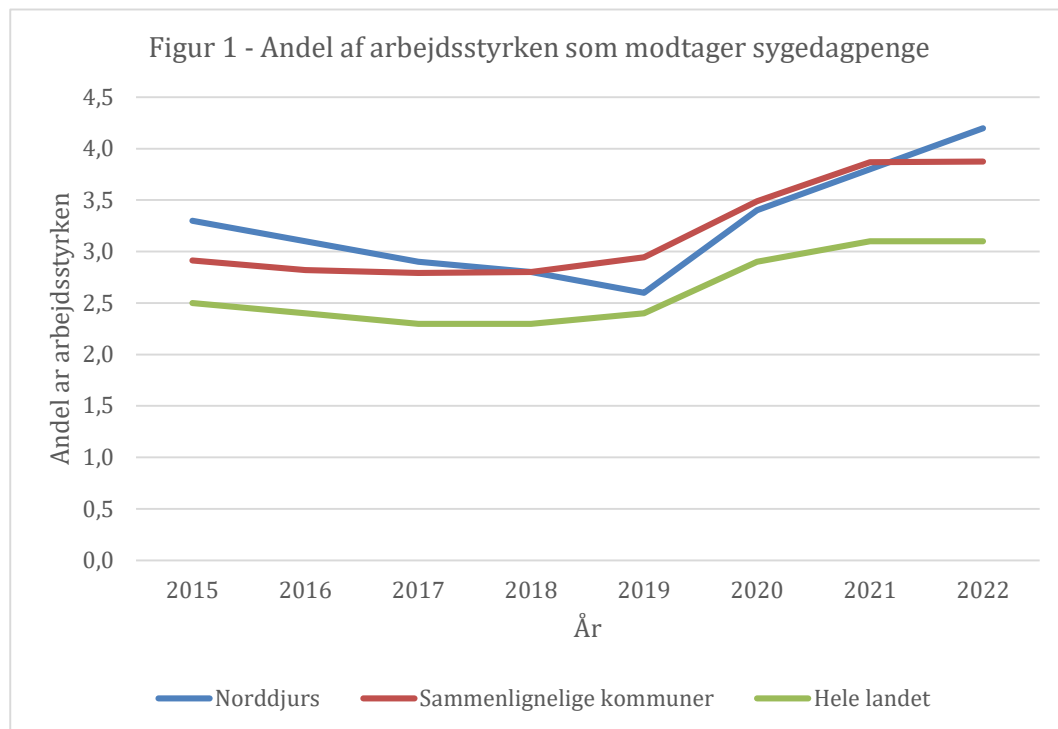
For jobafklaringsforløb viser gennemgangen, at Norddjurs Kommune har oplevet en faldende andel af arbejdsstyrken som deltager i et jobafklaringsforløb i perioden 2016-2019. Dermed skyldes den faldende andel af arbejdsstyrken på sygedagpenge ikke, at de sygemeldte blev visiteret til jobafklaringsforløb. I perioden 2020-2022 ligger Norddjurs Kommune under eller på niveau med sammenlignelige kommuner. Dermed følger Norddjurs Kommune udviklingen blandt sammenlignelige kommuner i perioden 2022-2022, hvilket understøtter at der i analysen primært fokuseres på udviklingen i sygedagpengeudgifterne fra 2021 til 2022.

2.1 Sygedagpenge

I dette afsnit gennemgås udviklingen i andelen af arbejdsstyrken som modtager sygedagpenge i perioden 2015-2022.

Figuren nedenfor viser, at andelen af arbejdsstyrken som modtager sygedagpenge, faldt i perioden 2015-2019, så Norddjurs Kommune nærmede sig landsgennemsnittet, Fra 2020 og frem har Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet, oplevet at en stigende andel af arbejdsstyrken modtager sygedagpenge. Dette skyldes primært udbredelsen af coronasmitten samt at Regeringen og Folketinget besluttede, at sygedagpengemodtagere ikke kunne overgå til jobafklaringsforløb.

I 2020 og 2021 ligger Norddjurs Kommune på gennemsnittet for sammenlignelige kommuner, mens Norddjurs Kommune ligger over gennemsnittet for sammenlignelige kommuner i 2022. Norddjurs Kommune kom fra et bedre udgangspunkt end sammenlignelige kommuner og har derfor haft en dårligere udvikling fra 2019 til 2020. Det er meget vanskeligt at vurdere udviklingen fra 2019 til 2020 på grund af coronasmitten og den delvise suspendering af beskæftigelsesindsatsen. Det er derfor mest relevant at analysere udviklingen for 2021 til 2022 nærmere for at vurdere årsagen til at Norddjurs Kommune ikke følger gennemsnittet for sammenlignelige kommuner.

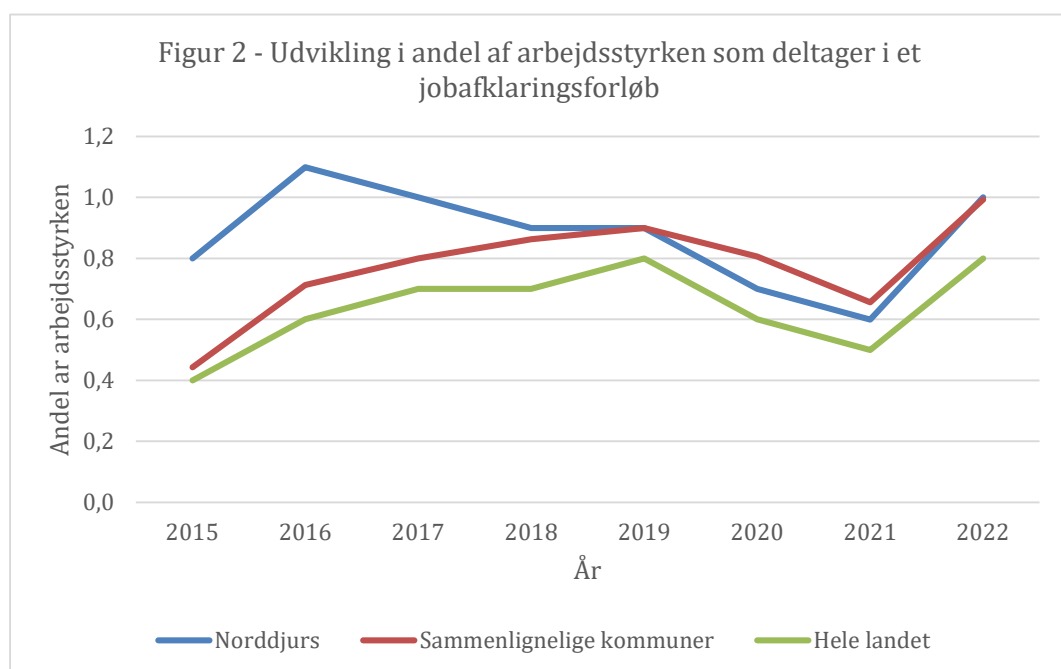

Kilde: Jobindsats.dk, den 27. marts 2023

2.2 Jobafklaringsforløb

I dette afsnit gennemgås udviklingen i andelen af arbejdsstyrken som deltog i et jobafklaringsforløb i perioden 2015-2022.

Figuren nedenfor viser, at andelen af arbejdsstyrken i Norddjurs Kommune, som deltog i et jobafklaringsforløb, faldt i perioden 2016-2021, så Norddjurs Kommune i 2021 lå lige under gennemsnittet for sammenlignelige kommuner. Som nævnt ovenfor skyldes faldet i andelen af arbejdsstyrken som deltog i et jobafklaringsforløb i 2020 og 2021, at Regeringen og Folketinget besluttede at det ikke var muligt at overgå fra sygedagpenge til jobafklaringsforløb.

Kilde: Jobindsats.dk, den 27. marts 2023

Stigningen i 2022 skyldes, at det fra medio 2021 igen blev muligt at overgå fra sygedagpenge til jobafklaringsforløb. På grund af, at alle jobafklaringsforløb skal behandles på rehabiliteringsteamet, kan effekten af ændringen først ses fra 2022.

Figuren viser, at i perioden 2018-2022 lå Norddjurs Kommune på niveau med gennemsnittet for sammenlignelige kommuner. Dette viser, at det er mere relevant at analysere udgifterne til sygedagpenge end udgifterne til jobafklaringsforløb, da det er på sygedagpengeområdet, at Norddjurs Kommune afviger fra udviklingen blandt de sammenlignelige kommuner.

3.0 Analyse af sygedagpengeudbetalinger

I dette afsnit sammenlignes sygedagpengeudbetalingerne i 2021 og 2022 med hinanden. Dette gøres for at vurdere, hvilke områder der har været med til at drive udviklingen i sygedagpengeudgifterne fra 2021 til 2022.

Tabellen nedenfor sygedagpengeudbetalingerne til offentligforvaltning og forsvar, samt socialsikring i 2021 og 2022. Tabellen viser, at offentlig forvaltning og forsvar, samt socialsikring stod for 54,8 mio. kr. ud af de samlede udbetalinger på 127,7 mio. kr. Dette svarede til en procentvis andel på 42,9% af de samlede sygedagpengeudbetalingerne. Samtidig steg udbetalingerne med 9,9% fra 49,8 mio. kr. i 2021 til 54,8 mio. kr. i 2022. Til sammenligning steg udbetalingerne til øvrige brancher med 8,7% fra 2021 til 2022. Offentlig forvaltning og forsvar, samt socialsikring udgør ikke den største andel af de samlede sygedagpengeudbetalinger, men det er på dette område at det er lettest for Jobcenteret og Norddjurs Kommune som organisation at gøre noget ved udgifterne til sygedagpenge. Derfor fokuseres der i analysen på dette område.

Tabel 1 - sygedagpengeudbetalinger i 2021 og 2022, opdelt på udvalgte brancher			
(2022 p/l)	2021	2022	Ændring i % fra 2021 til 2022
Offentlig forvaltning og forsvar, samt socialsikring	49.854.199	54.798.491	9,9
Øvrige brancher i alt	67.034.600	72.862.104	8,7
I alt	116.888.799	127.660.595	9,2

Kilde: KSD 27. marts 2023

3.1 Udbetalinger til offentlig forvaltning og forsvar, samt socialsikring

Tabellen nedenfor giver et overblik over hvilke områder sygedagpengeudbetalingerne er fordelt, i branchen offentlig forvaltning og forsvar, samt socialsikring. Tabellen viser, at det er udbetalingerne til A-kasser som procentvist er steget mest, efterfulgt af udbetalingerne til andre offentlige myndigheder. Dette dækker over andre kommuner, regioner samt statslige styrelser.

Tabel 2 - udbetalinger til Norddjurs Kommune, A-kasser og andre offentlige myndigheder i 2021 og 2022			
(2022 p/l)	2021	2022	Udvikling 2021-2022 i %
Norddjurs Kommune	19.125.309	20.573.992	7,6
A-kasser	17.201.673	19.166.895	11,4
Andre offentlige myndigheder	13.527.217	15.057.604	11,3
I alt	49.854.199	54.798.491	9,9

Kilde: KSD 27. marts 2023

Tabellen viser også, at sygedagpengeudbetalingerne til Norddjurs Kommune er steget med 7,6% fra 2021 til 2022. Nedenfor vil udgifterne under Norddjurs Kommune blive gennemgået nærmere, mens det efterfølgende afsnit vil gennemgå udgifterne til A-kasser.

3.2 Udbetalinger til Norddjurs Kommune

I dette afsnit gennemgås sygedagpengeudbetalingerne til Norddjurs Kommune, fordelt på udvalgte P-numre. Tabellen nedenfor viser, at blandt de udvalgte P-numre er det primært ældre- og plejesektoren som modtager de største udbetalinger af sygedagpenge.

Tabel 3 - Sygedagpengeudbetalinger til udvalgte P-numre i 2021 og 2022			
(2022 p/l)	2021	2022	Udvikling i % fra 2021 til 2022
Pleje Vest - Allingåbro	1.259.452	1.654.947	31,4
Ældreområdet	196.963	1.484.892	653,9
Plejecenter Violskrænten og Grønnegården	1.628.823	1.414.299	-13,2
Hjemmeplejen Øst	1.360.272	1.366.113	0,4
Plejecenter Digterparken	676.191	970.609	43,5
Søren Kanne-skolen	543.330	654.235	20,4
Øvrige P-numre	13.460.278	13.028.897	-3,2
I alt	19.125.309	20.573.992	7,6

Kilde: KSD 27. marts 2023

P-nummeret Ældreområdet står til den største procentvise stigning fra 2021 til 2022. Dette skyldes dog, at der er sket en stigning i antallet af medarbejdere tilknyttet P-nummeret fra 40 i maj 2021 til 140 i december 2022. Dermed skyldes stigningen primært organisatoriske ændringer og tallene i tabellen skal derfor tolkes forsigtigt, da ændringerne kan have forskudt sygedagpengeudbetalingerne mellem de enkelte P-numre.

Analysen af sygedagpengeudbetalingerne viser, at der er et perspektiv i at lave en sygefraværsindsats for de ansatte på ældre- og socialområdet i Norddjurs Kommune.

3.3 Sygemeldte A-dagpengemodtagere

Analysen af sygedagpengeudbetalingerne viser, at udbetalingerne til sygemeldte A-dagpengemodtagere er på niveau med udbetalingerne til Norddjurs Kommune som arbejdsplads.

Ifølge jobindsats var 0,6% af arbejdsstyrken sygemeldt fra A-kassen i Norddjurs Kommune i 2022, hvilket svarer til 102 fuldtidspersoner. Gennemsnittet blandt sammenlignelige kommuner var 0,5% og landsgennemsnittet var 0,4%. Hvis Norddjurs Kommune reducerer andelen af arbejdsstyrken som er sygemeldt fra A-kassen til gennemsnittet for sammenlignelige kommuner, vil det svare til en reduktion på 27 fuldtidspersoner. Reduceres andelen til landsgennemsnittet, vil det betyde en reduktion på 54 fuldtidspersoner.

Tabellen nedenfor viser, at sygemeldte A-dagpengemodtagere fra 3F, FOA og HK udgjorde tæt ved halvdelen af udgifterne til sygemeldte A-dagpengemodtagere. 3F og HK er blandt de største A-kasser i Norddjurs Kommune, mens FOA er relevant pga. FOAs medlemmer ofte arbejder indenfor sektorer, hvor der er mangel på arbejdskraft.

A-kasse	Udbetaling	Andel af samlet udbetaling i %
Faglig, Fælles A-kasse	4.896.472	25,5
FOA A-kasse	2.323.058	12,1
HK A-kasse	2.127.225	11,1
Øvrige A-kasser	9.820.140	51,2
I alt	19.166.895	100,0

Kilde: KSD, den 27. marts 2023

Tabellen nedenfor viser udviklingen i udbetalingerne fra 2021 til 2022 og den viser, at det særligt er udgifterne til Faglig Fælles A-kasse samt HKs A-kasse, som er steget, mens udgifterne til FOAs A-kasse er faldet.

(2022 p/l)	2021	2022	Udvikling 2021-2022 i %
Faglig, Fælles A-kasse	3.020.606	4.896.472	62,1
FOA A-kasse	3.131.104	2.323.058	-25,8
HK A-kasse	1.261.812	2.127.225	68,6
Øvrige A-kasser	9.788.150	9.820.140	0,3
I alt	17.201.673	19.166.895	11,4

Kilde: KSD, den 27. marts 2023

Arbejdsmarkedsafdelingen har allerede organisatorisk sørget for, at der er fokus på sygemeldte A-dagpengemodtagere. Dette er gjort ved, at sygemeldte A-dagpengemodtagere ikke overgår til sygedagpengeafdelingen, men fortsat får deres sag behandlet i det

team, som har ansvaret for A-dagpengemodtagerne. Dermed sikres et kontinuerligt kontaktforløb og at indsatsen for at få den sygemeldte til igen at stå til rådighed, kan fortsætte selvom der sker et ydelsesskifte.

Analysen af udbetalingerne viser dog, at der er behov for en styrket indsats for at hjælpe de sygemeldte til igen at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Dette kan f.eks. gøres ved et øget fokus på om den sygemeldte er berettiget til sygedagpenge eller via et øget samarbejde med A-kasserne for at identificere de A-dagpengemodtagere, som måtte være i risiko for en sygemelding. Dermed kan der iværksættes en indsats inden sygemeldingen sker. Dette er specielt relevant, når A-kasserne pr. 1. januar 2024 får ansvaret for kontaktforløbet i de første 3 måneder for alle nyledige.

At understøtte at sygemeldte fra A-kassen hurtigere raskmeldes og stiller sig til rådighed for arbejdsmarkedet, reducerer ikke umiddelbart Norrdjurs Kommunes udgifter til offentlig forsørgelse, da satsen for sygedagpenge svarer til satsen for A-dagpengemodtagere. Norrdjurs Kommune kan dog få en begrænset indtægt ved at flere modtager A-dagpenge i stedet for sygedagpenge, da A-dagpenge er en del af budgetgarantien, mens sygedagpenge ikke er omfattet af budgetgarantien.

4.0 Udvikling i Beskæftigelsesministerens benchmark på sygedagpengeområdet

Dette afsnit gennemgår kort rammerne for beskæftigelsesindsatsen på sygedagpengeområdet i Norddjurs Kommune og viser udviklingen i Beskæftigelsesministerens benchmark på sygedagpengeområdet. Dette gøres for at give en forståelse for de vilkår, som der er for at hjælpe sygemeldte borgere tilbage på arbejdsmarkedet i Norddjurs Kommune samt vise, at Norddjurs Kommune har færre sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb, end rammevilkårene tilsiger.

4.1 VIVEs beregning af rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen

VIVE udgav i 2018 en rapport om kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen³. I rapporten beregner VIVE på baggrund af en lang række variable, kommunernes rammevilkår for at føre kommunal beskæftigelsesindsats. Rapporten viser, at samlet set har Norddjurs Kommune de 7. dårligste rammevilkår blandt kommunerne for at føre beskæftigelsesindsats. På sygedagpengeområdet alene, beregnes rammevilkårene til at være de dårligste blandt landets kommuner.

VIVEs beregninger ligger til grund for Beskæftigelsesministerens benchmark, som offentliggøres hvert halve år. I forbindelse med offentliggørelsen af benchmarklisten sker der en genberegning af hvor mange sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb, der kan forventes at være i Norddjurs Kommune. Dermed tages der ved hver opdatering hensyn til den nyeste udvikling på arbejdsmarkedet.

4.2 Udvikling i antallet af forventede fuldtidspersoner og faktiske fuldtidspersoner

Tabellen nedenfor viser, at Norddjurs Kommune i årene 2020, 2021 og 2022 har haft færre sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb, end VIVEs beregninger forventede. I 2020 og 2021 var der 80 fuldtidspersoner færre end forventet, mens der i 2022 var 50 fuldtidspersoner færre end forventet.

Tabel 6 - oversigt over udvikling i resultatmål for sygedagpenge og jobafklaringsforløb, samt placering på benchmarklisten for Norddjurs Kommune				
År	Resultatmål for sygedagpenge og jobafklaringsforløb			Placering på benchmarklisten
	Forventet antal	Faktisk antal	Forskel mellem forventet og faktisk antal	
2020	750	670	-80	3
2021	800	720	-80	2
2022	900	850	-50	6

Kilde: Jobindsats.dk, den 11. april 2023

Så selvom antallet af sygedagpengemodtagere og borgere i jobafklaringsforløb er steget fra 2020 til 2022, så ligger antallet af ydelsesmodtagere lavere, end hvad der måtte forventes. Placeringen på benchmarklisten viser også, at Norddjurs Kommune har en af de bedste indsats for sygemeldte blandt alle landets kommuner.

³ <https://www.vive.dk/media/pure/10157/2119846>

5.0 Budgettering på sygedagpengeområdet

Dette afsnit vil analysere budgetteringen på sygedagpengeområdet i perioden 2020-2022 for Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet. Det er relevant at se på budgetteringen, for at vurdere om Norddjurs Kommune har budgetteret for lavt i sin budgettering på sygedagpengeområdet. Da ressourceforløb og jobafklaringsforløb konteres på samme funktion, er det ikke muligt at lave samme analyse med budgetterne til jobafklaringsforløb.

Tabellerne nedenfor viser henholdsvis budgetterne samt regnskaberne på sygedagpengeområdet for Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet i perioden 2020, 2021 og 2022. Der tages udgangspunkt i oprindeligt budget, så eventuelle tillægsbevillinger inddrages ikke.

Tabel 7 - Nettobudget på sygedagpengeområdet i Norddjurs Kommune, alle sammenlignelige kommuner samt hele landet			
(i 1.000 kr. 2022 p/l)	2020	2021	2022
Norrdjurs	52.135	55.297	58.175
Sammenlignelige kommuner	1.101.486	1.169.022	1.264.174
Hele landet	7.211.064	7.577.111	8.260.625

Kilde: Statistikbanken, BUDK32 28. april 2024

Tabel 8 - Nettoregnskab på sygedagpengeområdet i Norddjurs Kommune, alle sammenlignelige kommuner samt hele landet			
(i 1.000 kr. 2022 p/l)	2020	2021	2022
Norrdjurs	60.034	73.750	71.815
Sammenlignelige kommuner	1.381.652	1.574.725	1.504.526
Hele landet	8.961.210	10.165.335	9.438.632

Kilde: Statistikbanken, REGK31, 28. april 2024

Tabellen nedenfor viser den procentvise forskel mellem budgettet og regnskabet for det pågældende år i perioden 2020-2022. Perioden var præget af coronasmitten, hvilket er årsagen til merforbruget i 2020, da ingen kommuner havde taget højde for dette i budgettet.

Tabel 9 - procentvis forskel mellem budget og regnskab på sygedagpengeområdet i Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet			
Område	2020	2021	2022
Norddjurs Kommune	15,4	33,4	23,4
Sammenlignelige kommuner	25,8	34,8	19,0
Hele landet	24,6	34,2	14,3

Kilde: Egne beregninger

I 2021 havde både Norddjurs Kommune, sammenlignelige kommuner samt hele landet et merforbrug, som procentvis var meget tæt på hinanden. Dette kan skyldes at alle kommuner har haft vanskeligt ved at budgettere på grund af coronasmitten og derfor har taget udgangspunkt forventningerne fra økonomiaftalen mellem Regeringen og KL.

Ses der på 2022, havde Norddjurs Kommune et merforbrug på sygedagpengeområdet, som var større end sammenlignelige kommuner og hele landet. Dette viser, at kommunerne i større grad end i 2021 har prøvet at lave lokale vurderinger af udviklingen i udgifterne til sygedagpenge. Coronasmitten gjorde det vanskeligt at vurdere udgiftsniveauet for sygedagpenge, men tabellen overfor viser at kommunerne generelt budgetterede for lavt på sygedagpengeområdet.

Norrdjurs Kommune har lært af merforbruget til sygedagpenge i 2022, da Norrdjurs Kommune har øget budgettet til sygedagpenge fra 2022 til 2023 med 10,2%, hvilket er mere end sammenlignelige kommuner og hele landet.

Tabel 10 - sammenligning af budget 2022 og budget 2023 på sygedagpengeområdet			
(i 1.000 kr. 2022 p/l)	2022	2023	Ændring i pct.
Norrdjurs	59.309	65.331	10,2
Sammenlignelige kommuner	1.288.825	1.329.718	3,2
Hele landet	8.421.707	8.422.169	0,0

Kilde: Statistikbanken, BUDK32 28. april 2024

Budgetopfølgningen pr. ultimo marts 2023, som Arbejdsmarkedsudvalget behandlede den 25. april 2023, viser et forventet merforbrug på 5,7 mio. kr. til sygedagpenge i 2023. Dermed svarer det forventede regnskab for 2023 næsten til regnskabet for 2022, hvilket indikerer at Norrdjurs Kommune har budgetteret for lavt på trods af forøgelsen af budgettet fra 2022 til 2023. Tabellen nedenfor viser at sammenlignelige kommuner samt hele landet også har budgetteret med et fald i udgifterne fra 2022 til 2023. Det er ikke muligt at opgøre det forventede regnskab for alle andre kommuner på sygedagpengeområdet, men Norrdjurs Kommune er næppe den eneste kommune som har budgetteret for lavt i 2023. Norrdjurs Kommune har dog ikke budgetteret ligeså lavt som sammenlignelige kommuner og resten af landet.

Tabel 11 - Forskel mellem regnskab 2022 og budget 2023 på sygedagpengeområdet			
(i 1.000 kr. 2022 p/l)	Regnskab 2022	Budget 2023	Forskel i pct.
Norrdjurs	73.215	65.331	-12,1
Sammenlignelige kommuner	1.533.864	1.329.718	-15,4
Hele landet	9.622.685	8.422.169	-14,3

Kilde: Statistikbanken, BUDK32 og REGK31 28. april 2024

6.0 Afsøgning af andre kommuner

Den 28. marts 2023 behandlede Arbejdsmarkedsudvalget punktet "Trykprøvning af budget 2023 for Arbejdsmarkedsudvalget". Under punktet blev der protokolleret, at: "Udvalget ønsker, at forvaltningen afsøger, hvilke eventuelle andre kommuner der med succes har nedbragt udgifterne til sygedagpenge. Arbejdet med at reducere udgifter til sygedagpenge skal udføres i respekt med beskrivelse af værdig sagsbehandling, som den blandt andet fremgår af Beskæftigelsesplan 2023".

Denne del af analysen fokuserer på hhv. Skanderborg, Favrskov og Sønderborg Kommune, som har gennemført projekter til at reducere sygefraværet. Sygefraværet i Skive Kommune inddrages også, da Skive Kommune har det laveste sygefravær blandt de jyske kommuner i 2022. De udvalgte kommuner har forskellige rammevilkår, så en direkte sammenligning af sygefraværet og resultaterne af sygefraværsindsatserne kan være vanskelig.

6.1 Skanderborg - sygefraværsprojekt

Skanderborg Kommune har i 2021-2022 gennemført et sygefraværsprojekt, som skulle nedbringe sygefraværet på ældre- og handicapområdet⁴.

I starten af projektperioden blev der gennemført en udviklingsproces som viste, at der i organisationen var et markant behov for entydige procedurer, lettere dokumentationsmuligheder, let tilgængelige skabeloner, udvidet advis-system og kompetenceudvikling for at håndtere sygefraværet.

På baggrund af udviklingsprocessen blev der i 2022 iværksat tre tiltag:

- Udvikling af tre modeller/drejebøger for håndtering af sygefravær
 - Modellerne omfatter:
 - Hyppigt fravær
 - Korttidsfravær
 - Langtidssygemeldinger
- Kvalificering og udvikling af dataunderstøttelse
- Kompetenceudvikling af lederne

Samtidig er det besluttet, at Økonomi- og Erhvervsudvalget i Skanderborg Kommune hvert kvartal modtager en opgørelse over sygefraværet, opdelt på kontraktholderniveau, suppleret med de tiltag som er iværksat på kontraktholderniveau for at reducere sygefraværet.

Opfølgningen på sygefraværsprojektet nævner ikke, om de iværksatte tiltag har haft en påvirkning på sygefraværet på ældre- og handicapområdet.

Projektet er overgået til drift pr. 1. januar 2023.

⁴ [503e7359-3433-49ae-a94b-f364484a5bc6 \(skanderborg.dk\)](https://www.skanderborg.dk/503e7359-3433-49ae-a94b-f364484a5bc6)

6.2 Favrskov modellen

Favrskov Kommune implementerede for 10 år siden en model, hvor arbejdsgiveren inddrages i den første sygefraværsaftale, som holdes inden 8. fraværsuge. I forlængelse af Favrskovs implementering, gennemførte STAR projektet ”Sammen om Fastholdelse”, som skulle afprøve Favrskov modellen på 20 kommuner i perioden 1. oktober 2017-31. december 2018⁵.

Projektet indebar følgende ændringer i indsatsen:

1. At den første opfølgningssamtale finder sted på den sygemeldtes arbejdsplads inden udgangen af 8. fraværsuge, hvor både arbejdsgiver, sygemeldte og fastholdelseskonsulenten deltager
2. At deltagende kommuner foretager en generel omlægning af den virksomhedsrettede indsats på sygedagpengeområdet, så medarbejderne varetager både myndigheds- og fastholdelsesopgaver
3. Deltagende kommuner skal omlægge opgavevaretagelsen blandt medarbejdere, der arbejder med sygedagpengesager, som muliggør, at sygemeldte kun tilknyttes én sagsbehandler, der har kompetence til både at varetage myndighedsopgaven og fungere som fastholdelseskonsulent
4. At fastholdelseskonsulenten som udgangspunkt har ansvaret for hele sagen indtil den sygemeldte enten raskmeldes eller opsiges, medmindre der er forhold, der gør, at dette ikke er muligt.

Projektet under ét viste generelt en begrænset effekt ift. at skabe hurtigere afgang til beskæftigelse, men de kommuner som lykkedes med at implementere de ovennævnte ændringerne som en del af sygedagpengeindsatsen, oplevede en højere effekt. Hvis Favrskov modellen skal sikre en hurtigere tilbagevenden til beskæftigelse for de sygemeldte, er det derfor vigtigt at have fokus på implementeringsprocessen.

Skal Favrskov modellen implementeres i Norddjurs Kommune, vil det kræve en investering i yderligere fastholdelseskonsulenter, da den nuværende normering ikke gør det muligt at lave den relevante koordinering med arbejdsgiverne samtidig med at fastholdelseskonsulenterne skal afsætte tid til transport mellem Jobcenteret og arbejdspladserne. Derudover vil det kræve at der investeres i uddannelse til Norddjurs Kommunes ledelseslag, så afdelingsledere og chefer lærer redskaber til at håndtere sygefraværet på en hensigtsmæssig måde. Ydermere vil det at der fastlægges en mere forpligtende model for hvordan det følges op på sygefraværet, som skal gælde for hele organisationen.

6.3 Favrskov sygefravær

Ud over at lægge navn til Favrskov modellen, har Favrskov også et af landets lavest antal sygefraværsdage blandt kommunale ansatte. Analysen af udgifterne til sygedagpenge viste, at Norddjurs Kommune som arbejdsgiver var den største modtager af sygedagpenge, hvilket betyder at det er afgørende at hele organisationen Norddjurs Kommune har fokus på sygefraværet og mulighederne for at reducere det.

⁵ <https://star.dk/media/22038/sof-hovedrapport-november-2019.pdf>

Favrskov Kommune havde i 2023 et gennemsnitlig fravær på 14,7 dage pr. fuldtidsbeskæftiget. Norddjurs Kommune havde et gennemsnitlig fravær på 16,5 dage pr. fuldtidsansat, mens gennemsnittet for alle jyske kommuner var 15,0 fraværdsdage⁶. Der fokuseres i analysen på gennemsnittet for alle jyske kommuner, da sygefraværet i Jylland generelt er lavere end sygefraværet i resten af landet og derfor udgør et mere korrekt sammenligningsgrundlag.

Norddjurs Kommune havde i 2021 2.802 fuldtidsbeskæftigede. Hvis antallet af sygedage i Norddjurs Kommune blev reduceret til gennemsnittet for alle jyske kommuner, ville det reducere antallet af sygedage med 4203. Med udgangspunkt i et gennemsnitligt antal arbejdsdage på 220 på et år, vil dette svare til en reduktion i sygefraværet 19,1 fuldtidsansatte. Reduceres sygefraværet i Norddjurs Kommune til gennemsnittet for Favrskov, ville det reducere antallet af sygedage svarende til 22,9 fuldtidsansatte.

6.4 Skive

Skive Kommune havde i 2022 et gennemsnitligt sygefravær på 11,3 dage, hvilket er det laveste niveau blandt jyske kommuner. Reduceres sygefraværet i Norddjurs Kommune til gennemsnittet for Skive, ville det reducere antallet af sygedage svarende til 66,2 fuldtidsansatte

Det har ikke været muligt at afgøre, om Skive har iværksat nogle særlige tiltag for at reducere sygefraværet.

6.5 Sønderborg rejsehold

Sønderborg Kommune har siden 1. september 2020 haft et rejsehold, hvis formål det er at sikre, at drypvis og hyppigt sygefravær ikke munder ud i en langtidssygemelding. Cabi har udarbejdet en midtvejsevaluering af rejseholdets arbejde og det er denne midtvejsevaluering, som er grundlaget for dette afsnit⁷.

Rejseholdet består af en projektleder, en fysioterapeut og en socialrådgiver og tager imod henvendelser fra både offentlige institutioner og private virksomheder, hvis der er medarbejdere som har kort og hyppige sygefraværsforløb. Dermed bliver det muligt at tage hånd om sygefraværet, inden det ender med en langvarig sygemelding. Rejseholdet laver også opsøgende virksomhedsbesøg for at gøre opmærksom på mulighederne for hjælp.

Rejseholdet har et tæt samarbejde med sygedagpengeafdelingen i Sønderborg Kommune, men har ikke nogen myndighedsbeføjelser.

Cabi konkluderer at rejseholdets indsats er blevet taget godt imod blandt private virksomheder, offentlige institutioner samt de ansatte, som har været i kontakt med rejseholdet.

⁶ [Markant stigning i sygefraværet på tværs af landets kommuner - NB Økonomi \(nb-okonomi.dk\)](https://www.nb-okonomi.dk/nyheder/2023/03/23/markant-stigning-i-sygefravaret-pa-tvaers-af-landets-kommuner)

⁷ <https://www.cabiweb.dk/media/4372/midtvejsevaluering-af-rejseholdet-soenderborg-kommune-juni-2021.pdf>

Der er i midtvejsevalueringen ikke foretaget nogen vurdering af de økonomiske gevinster ved rejseholdets indsats. Dette vil være et punkt i den endelige evaluering af projektet, som Cabi også vil udarbejde. Den endelige evaluering er pr. dags dato endnu ikke offentliggjort.